

תפילה (40)

פתגם: אם אתה קרוב, תבין אפילו על ידי קריצת עין, די לחכימא ברמיזא', עבור חכם מילה אחת מספיקה.
ספר "פניני רבי שמשון" רב פינקוס זצ"ל

ואהבת לרעך כמוך

כתב הארי ז"ל "בשער הכוונות": קודם שהאדם יסדר תפילתו בבית הכנסת מפרשת העקידה ואילך, צריך שיקבל עליו מצות ואהבת לרעך כמוך ויכוין לאהוב כל אחד מבני ישראל כנפשו, כי על ידי זה תעלה תפילתו כלולה מכל תפילות ישראל ותוכל לעלות למעלה ולעשות פרי, ובפרט אהבת החברים העוסקים בתורה ביחד צריך כל אחד ואחד לכלול עצמו כאילו הוא אבר אחד מן האברים שלו, ובפרט אם יש לאדם ידיעה והשגה לדעת ולהכיר לחבירו בבחינת הנשמה, ואם יש איזה חבר מהם בצרה צריכים כולם לשתף עצמם בצערו או מחמת חולי או מחמת בנים ח"ו ויתפללו עליו, וכן תפילותיו וצרכיו ודבריו ישתף את חבירו עמו. וביאור דבריו שכלל ישראל הם בעצם מעמידים את השראת השכינה בעולם, ספירת המלכות, ולכן בשביל שתהיה שלימות במידת המלכות, וצריך שיהיה שלימות בכלל ישראל שהם מושרשים במידת המלכות שנקראת 'כנסת ישראל'. ומפני שכל ענין התפילה היא להעמיד חיבור בין השי"ת למידת המלכות, כלל ישראל, לכן אם מידת המלכות אינה מתוקנת חסר במהות התפילה.

ספר "דעת התפילה"

תפילה: "פתיחת אליהו הנביא זכור לטוב"

רבי שמעון בר יוחאי, אומר אדם המקפיד ורגיל לקרא פתיחת אליהו, זו סגולה לקבלת התפילות, וכן יש בכך תועלת להשגת החכמה ולפתיחת הלב. וכי מי אינו רוצה להשיג את חכמת התורה? מי אינו מעונין שלבו האטום יפתח? מי שירגיל עצמו בפתיחת אליהו לפני התפילה, בודאי תבוא עליו ברכה, ומי שאינו יכול לומר קודם כל תפילה, לפחות יאמר זאת מדי פעם. בספרי המקובלים כתבו לומר קודם התפילה את הפיוט: **"ידיד נפש אב הרחמן"** שראשי התבות שלו הם שם הוי-ה. בקהילות החסידים רבים נוהגים לאומרו בכל בוקר קודם התפילה, וגם בין הספרדים יש שנהגו לאומרו יחד עם עוד פיוטים שנדפסו בסידורים

ספר "עבודה שבלב"

על האדם להכיר בערכו האמיתי

וכך הוא מתחיל לומר: **"לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר כבגלוי, ומודה על האמת ודובר אמת בלבבו, וישכים ויאמר"**: אם אדם יהיה אמיתי עם עצמו, הרי הוא יכיר את מציאותו האמיתית, שהיא: **"לא על**

אין אופציות אחרות!

יהודי העומד להתפלל, צריך לדעת שהוא עומד רק לפני ה', ורק ה' יכול לעזור לו. אין אופציות אחרות. תארו לעצמכם אדם שעומד מול הקב"ה ואומר: ריבוננו של עולם, יש לי כאבי בטן חזקים, ואני כבר כמה ימים בבית. בבקשה, תרפא אותי, אבל אם אתה לא תרפא אותי, אני "אקפוץ" לקופת חולים, והרופא שם יתן לי כדור. כלום כך היא צורת תפילה! אדם צריך להתפלל להקב"ה מתוך ידיעה שרק הוא יתברך יכול לעזור לו. זו האפוציה היחידה, אין אחרות. גם אם אדם הולך לרופא אחרי שהוא מתפלל, והוא מתרפא, הרפואה לא הגיעה בגלל הרופא, אלא הקב"ה עזר, והכדור או הטיפול השפיעו לטובה. תמיד רק הקב"ה יכול לעזור, וחייבים לזכור ולחוש זאת בעת התפילה, תפילה עם 'אופציות' איננה תפילה של ממש.

ספר "אוחילה לא-ל"

לתפילה אין שיעור

אין שיעור לגדלותה של התפילה. רבים מאיתנו אומרים לעצמם: אם היה לי זמן לפחות פעם בחודש לגמור כל ספר התהלים, נו זהו "חתיכה הראויה להתכבד". אך הרי אין לי אפשרות אלא לומר מדי פעם כשיש לי זמן, פרק תהלים אחד... אילו הייתי יכול להתפלל שחרית, מנחה וערבית ברציפות בכוונה, זו תפילה! אבל כשמדובר רק באנחה קטנה מפעם לפעם, וכי יש לכך ערך כלשהו? אך זוהי טעות! האמת היא שלתפילה אין שיעור. **"בחרבי ובקשתי"** (בראשית מט. כב), **תרגום אונקלוס: "בצלוחי ובבעותי"**, התפילה נקראת **"חרבי וקשתי"**, חרב וחץ. אם יודעים כיצד לירות, כל מה שצריך הוא חץ אחד! חז"ל אומרים שכאשר קין הרג את הבל, הוא לא ידע היכן להרוג אותו. הוא היכה אותו בכל גופו עד שהגיע לצוארו והצליח להרגו (סנהדרין לו:), אך כשיודעים, די בירייה אחת! חז"ל (ברכות לד.) מספרים: מעשה בתלמיד אחד שירד לפני התיבה בפני רבי אליעזר, והיה מקצר יותר מדי. אמרו לו תלמידיו: כמה קצרן הוא זה! אמר להם: כלום מקצר יותר ממשה רבינו? דכתיב: **"א-ל נא רפא נא לה"**. אמנם טוב להאריך בתפילה, אך ישנה מעלה גדולה גם לתפילה קצרה, כי כשאדם יודע לפני מי הוא עומד, מהי בקשתו, והוא אומר זאת בקצרה, כאן הוא היופי של התפילה. ברגע של תפילה ישנן אינסוף אפשרויות, פעמים רבות גם כשאנינו יודעים להתפלל, המצב מלמד אותנו כיצד להתפלל. הקב"ה מבין את כל השפות. במילה אחת של תפילה מונחת גדלות אינסופית. ה' מבין את בקשת המתפלל גם אם תפילתו אינך כוללת בתוכה אלא מילה אחת! באידיש ישנו

צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו, לפניך, כי על רחמיך הרבים", לנו אין כלום משלנו. מילים אלה בונות בתוכנו את התחושות הנכונות, את ההשקפה הנכונה. בפנים לא ניתן לבנות השקפה. בפנים אדם מקבל מצוות שהן בבחינת אש יוקדת. רק בשעה שאנו עדיין בחוץ עלינו לבנות את "היהודי", לעצב את צורת האדם שלנו, כדי שחלילה לא ניכנס פנימה כמו בהמה! דוד המע"ה פותח את ספר התהלים שלו במילים: "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים", ולקראת הסיום משבח הוא את הקב"ה במילים: "הללו את ה' מן השמים הללוהו במרומים, הללוהו כל מלאכיו", כי קודם כל, לפני שניגשים לאמירת פרקי התהלים, דבר ראשון צריכים לבנות את ה"איש"! כך ניתן להגיע בסופו של דבר למדרגתם של המלאכים הקדושים. ישנן רבים שמוותרים על חלק הזה שבתפילה, אבל עליהם לדעת שאם אין כהן, אם אין את האדם ה"עובד" מי יעבוד את עבודתו!

רב פינקוס זצ"ל בספרו "נפש שמשון סדור התפילה"

הרגשת תלות מוחלטת בבורא

בספר "חובות הלבבות" מובא: מעשה בחסיד אחד שהיה לו שכן סת"ם יום אחד פנה החסיד לשכנו הסופר ושאל אותו לשלומו. ענה לו הסופר: 'שלומי טוב, כל עוד ידי שלמה. כל עוד שאני יכול לכתוב ספרי תורה תפילין ומזוזות, אני מרגיש טוב. ממשיך בעל "חובות הלבבות": עוד באותו ערב נגדעה ידו. מאותו רגע לא היתה לו כל אפשרות להמשיך במלאכתו כסופר סת"ם. הסיבה לכך היא אומר רבי מאיר צימרוט, כי אדם צריך לתלות את בטחונו ויהבו בהקב"ה! הקב"ה הוא הזן הוא המפרנס את בריותיו. ידו של האדם אינה אלא צינור, שליח של הבורא יתברך, אבל לא ממנה החיל והכוח! אותו סופר סת"ם סבר כי כוחו ועוצם ידו עושים לו את חיל הפרנסה. מן השמים הראו לו כי הסתכלותו אינה נכונה, וכי הכל מאתו יתברך. הגמרא (ברכות י:) אומרת: שהמתפלל צריך לכוון, להצמיד את שתי רגליו זו לזו, כאילו הן קשורות.

ומבאר הרשב"א שכביכול אומר האדם לבורא: ריבוננו של עולם! אני בעצמי לא יכול לעשות כלום. רגלי קשורות, רק אתה, בורא עולם יכול לעזור לי! זוהי ההרגשה שחייב כל אדם להגיע אליה בדעת התפילה. הוא חייב להרגיש תלות מוחלטת בבורא יתברך. הוא חייב לפנות אל הבורא בהכנעה ומתוך הרגשה כי מעצמו אין לו כלום, רגליו אסורות, ואין לו על מי להישען אלא על אביו שבשמים, וכדי לפתח רגשות שכאלו, דרוש מהאדם להתאמץ, להזיע. התפילה היא "עבודה שבלב". אכן, אם אדם מצליח להגיע לרגשות שכאלו, הרי הוא משתנה מתרומם, הופך לאדם אחר.

ספר "אוחילה לא-ל"

הלכה: טפל שבא להטעים את עיקר

שני מאכלים המעורבים יחד ואחד בא להטעים את השני, המאכל שבא להטעים נחשב טפל ונפטר בברכת העיקר, כגון אורז וסלט מעורים והסלט בא להטעים האורז, מברך על האורז ופוטר את הסלט. ולכן אין לברך על הירקות הנאכלים עם הקוסקוס, היות ובאים להטעים את הקוסקוס, ובתנאי שנאכלים יחד ולא בזה אחר זה. וכן אורז עם צמוקים ושיזפים מברך רק על האורז היות והפירות באים להטעימו, ופוטרם אף מברכה אחרונה גם כשיש כזית בצימוקים. חציל ועליו טחינה, מברך על החציל היות והטחינה נועדה להטעימו. תפוח אדמה מוקרם, מברך רק על התפוח אדמה היות והגבינה צהובה נועדה להטעימו. אף שבשניהם לא היה אוכל חציל או תפוח אדמה לבד, מ"מ כיון שבאים להטעים הרי שנעשו טפלים והחציל והתפוח אדמה עיקר.

ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: חבר הוא עוגן הצלה, ירים אותך מן הנפילה

ספר "שמחלה"

חקירה: עוסק במצוה פטור מן המצוה

פטור לגמרי, או שנחשב כאונס (קובץ שיעורים ב"ב מח, קהילות יעקב ברכות כה, עיון בלומדות טז, ברכת אברהם סוכה כה, עוסק במצוה ו', מנחת אשר דברים יא-א)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: ואל תפרעו

מגיד נודד נשא בבית המדרש דרשה חוצבת להבות, מלאה דברי מוסר ותוכחה, אחרי כן ניגש לאסוף דמי דרשה מקהל השומעים, שנענו לו בעין יפה. רק אחד עשיר קמצן, קפץ ידו ולא נתן מאומה. אמר על כך הרב דמתא: הוא מקיים פסוק מפורש במשלי: שמעו מוסר ואל תפרעו.

ספר "חד וחלק" חלק ב' (דף קיג)

שבת שלום, צום קל

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל כחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, ברטה מסעודה בת לאה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלוה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה. זיווג הגון: נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמת: ג'יינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. אמיל חיים בן עזו עזיזה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הורבט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נגימה, דוד בן מרים.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr